

27 december 2020

HOUD VOL! WANT HET IS KERSTFEEST GEWEEST

Bijbellezing: Hebreeën 2, vers 5 t/m 18

'Volhouden!' Dat is een oproep die in deze tijd, in deze nog steeds aanhoudende coronatijd, veel klinkt. Bijvoorbeeld op een poster van de overheid: 'Volhouden. Alleen samen krijgen we corona onder controle.' We roepen elkaar ertoe op om vol te houden en proberen elkaar Omdat wij – laten wij eerlijk zijn – misschien ook niet zo heel veel anders kunnen dan dit elkaar toeroepen.

Dat woord 'volhouden' vormt een mooi bruggetje naar de brief aan de Hebreeën, waar ik in de komende weken een paar keer met u uit hoop te gaan lezen. Want eigenlijk kan je de boodschap van die grote dertien hoofdstukken tellende brief aan de Hebreeën samenvatten in één woord en dat is: 'volhouden!' Volhouden, zo wordt de schrijver van de brief niet moe om te blijven herhalen. Nou, dat alleen al is een goede reden om juist deze brief in deze tijd met elkaar te lezen.

De aanleiding waarom de schrijver van de Hebreeënbrief het heeft over 'volhouden' is alleen wel een andere aanleiding, dan de huidige coronatijd waarin wij het op dit moment moeten zien vol te houden. Waarschijnlijk zijn de eerste lezers van deze brief joodse christenen, joden die in de Heere Jezus zijn gaan geloven. Zij zijn van een andere generatie christenen dan de eerste-generatie-christenen Petrus en Paulus, want deze lezers hebben niet zelf Jezus ontmoet, gezien of gesproken. Zij hadden het geloof dus net als ons 'uit het gehoor'. Maar nu ondervinden deze nieuwe volgelingen van Jezus tegenstand. Hun geloof wordt op de proef gesteld. Ja, het moet heel heftig zijn geweest. De schrijver van de brief heeft het in hoofdstuk 10 over 'smaad en verdrukkingen', over het ontvreemden van hun eigendommen'. Zij werden blijkbaar gediscrimineerd. In het openbaar belachelijk gemaakt. Hun spullen werden hen ontvreemd en niemand die er wat van zei of wat van durfde te zeggen. Met als gevolg: het geloofsenthusiasme werd onder deze christenen getemperd. Diensten werden minder bezocht (Heb 10). Men vond het zo zwaar en zakte weer terug in de oude patronen, in de oude levensstijl van voor de bekering. 'Houd vol!', zo roept de schrijver zijn lezers daarom op, dertien hoofdstukken lang.

Ik wil nu met u gaan bekijken hoe de schrijver van de Hebreeënbrief zijn lezers in hoofdstuk 2 aanmoedigt om vol te houden. Want in dat gedeelte grijpt hij terug op het Kerstfeest, op de komst van de Heere Jezus als mens van vlees en bloed. Hoofdstuk 2 zegt eigenlijk zoiets als **'houd vol, want het is Kerstfeest geweest!'**

Als de schrijver van de Hebreeënbrief nu gaat vertellen over Jezus die mens is geworden, begint hij niet met een citaat uit Lukas 2 over de kribbe in Bethlehem, of de herders in het veld. Nee, hij begint heel verrassend met een citaat uit een psalm uit het Oude Testament, psalm 8. Of nu ja, verrassend. Psalm 8 gaat in ieder geval over de mens, en daar wilde de Hebreeënbrieffschrijver het nu ook over gaan hebben: over de mens Jezus.

Psalm 8 is een prachtige psalm die spreekt over de hele bijzondere positie die de mens heeft gekregen op deze wereld. Eerst zingt de psalm over de grootheid van God – Gods eer die

blinkt in de sterren en Gods grootheid die zichtbaar is in al het leven op aarde – en vervolgens roep de dichter van psalm 8 dan midden in zijn psalm uit: *wat is de mens, dat U aan hem denkt, en wat heeft het mensenkind voor betekenis dat U naar hem omziet?* Hoe kan het dat U, grote en machtige God, zoveel eer aan de mens geeft? Wij mensen mogen rentmeesters zijn van alles wat wij om ons heen zien. Schatbewaarders. Wij mogen de hele aarde beheren en verzorgen. Heel de aarde ligt aan onze voeten. 'U hebt de mens bijna goddelijk gemaakt', zo zegt psalm 8.

Maar, dat lijkt er allemaal eigenlijk niet echt op, zo suggereert de schrijver van de Hebreeënbrief. Ja, het klopt op zich wel. De mens is de kroon op de schepping. Maar wat is dat menselijk leven een aangevochten bestaan. Een voortdurend gevecht. De mens is voortdurend in gevecht met de schepping om hem heen. De mens wil zijn hoge positie koste wat het kost natuurlijk behouden en ook verstevigen: de levensruimte van dieren en planten wordt steeds meer ingeperkt. De mens verruimt steeds

weer zijn eigen mogelijkheden: alles wordt volgebouwd en opgebruikt om het menselijk leven mogelijk te maken en te veraangenamen en het menselijk bestaan op een nog hoger niveau te tillen. Maar terwijl de mens zo druk met zichzelf bezig is om zijn centrale en unieke positie in heel het wereldgebeuren vast te houden en uit te bouwen, lijkt het een verloren strijd. Want de mens heeft helemaal niet zoveel onder controle, helemaal niet zoveel onder zijn voeten onderworpen! Kijk eens naar onze afgelopen tijd: bijna 8 miljard mensen op deze wereld, heel de wereldbevolking is in rep en roer, in angst, vanwege die ene vleermuis ergens in een stad zo ver bij ons vandaan... Ik denk ook aan de klimaatproblemen: wij consumeren totdat wij erbij neervallen, maar het klimaat lijkt zich inmiddels tegen ons te keren en zadelt ons nu met problemen op, waar wij op dit

moment geen antwoord op hebben. Wij hebben zo'n enorm hoge positie van God ontvangen – beheerders van de grote levensvolle wereld – maar ons beheer is een wanbeheer gebleken. De mens is van zijn voetstuk gevallen. Heer en meester van de aarde, maar tegelijkertijd verwikkeld in zoveel vragen, problemen die op ons afkomen, dingen die wij niet kunnen beheersen maar die ons beheersen, angst, zorgen, stress, spanning... Wat is de mens?

Nou, daarom is Jezus gekomen, zo vertelt de Hebreeënbrieffschrijver vervolgens. De mensen zijn inderdaad diep gevallen. Van hun voetstuk gevallen. Er zit een geweldige barst in het voetstuk waarop wij zijn gezet, een breuk tussen God en ons door de zonde. En door die geweldige scheur in het voetstuk is het beeld gaan vallen, de mens het beeld van God is omgevallen. Nog steeds zijn wij mensen beeld van God, maar zo gehavend, aangetast, anders geworden. Wij zijn van ons voetstuk gevallen, diep gevallen, *maar Jezus is achter ons aan gesprongen, de diepte in.*

Jezus is precies die weg van ons mensen gegaan, de weg in de diepte. Hij is mens geworden zoals wij. Helemaal zoals wij. Niet aangetast door de zonde, dat niet, maar wel gewoon een men. Zo gewoon het maar zijn kan.

In die mens van Psalm 8 die van zijn voetstuk was gevallen (waardoor de Psalm eigenlijk niet meer met fatsoen uitgezongen kan worden), in die mens van psalm 8 ziet de schrijver van de Hebreeënbrief Jezus. Jezus Die ons achterna is gesprongen, de diepe diepte in. Vers 9: 'Hij is voor korte tijd minder dan de engelen geworden'. Vers 17: 'daarom moest Hij in alles Zijn broeders (ons mensen) gelijk worden.'

Wat indrukwekkend, wonderlijk..., maar ook pijnlijk en beschamend..., ongelooflijk maar tegelijkertijd ook te mooi om niet te willen geloven... dat Jezus Die zoveel hoger is dan de engelen... een positie heeft ingenomen *onder* de engelen, gelijk

aan een mens, gelijk aan jou en mij, gelijk een mens die diep, diep is gevallen. Zo hoog verheerlijkt... en zo diep gegaan.

En wat *bemoedigend* ook dat Hij deze weg is gegaan! En daar was het de schrijver hier op dit moment vooral om te doen. Om die *bemoediging* dat Jezus deze weg voor ons is gegaan en dat Hij op deze weg ons is *voorgegaan*. In vers 10 wordt Jezus door de schrijver dan ook een Leidsman genoemd. Dat is een wat oud woord, je kunt ook vertalen: de aanvoerder. De pionier. Jezus, zoals een aanvoerder van een voetbalteam – alhoewel de Hebreeënbriefschrijver die associatie met voetbal denk ik niet heeft gehad, maar toch: een aanvoerder, dat is gewoon een van de spelers. Soms kan je tijdens een wedstrijd niet eens goed zien wie de aanvoerder is, als dat bandje om de bovenarm van de aanvoerder even niet goed zichtbaar is. Een aanvoerder, helemaal een van het team, maar ondertussen wel degene die aanvuurt, die aanspoort, die het voorbeeld geeft, die controle heeft en geeft.

Jezus is de Leidsman, de Aanvoerder, de Pionier, zo zegt de Hebreeënbriefschrijver. Jezus ging ons achterna... onze diepte werd zijn diepte... maar toen Hij ons aantrof in onze situatie, toen bleef Hij niet achter ons lopen, maar ging vervolgens *voorop* lopen. De posities werden verwisseld... Hij is voorop gegaan, als Leidsman, als Pionier, om ons de weg te wijzen... om ons door het leven heen te helpen... Dat is het verhaal van Jezus van kribbe tot kruis. Jezus is tot een *van* ons geworden om uiteindelijk Een *voor* ons te worden. God met ons. God voor ons. Jezus is ons ontmoet en voorgegaan, voorgegaan op de weg waarop wij onze schuld en schaamte mogen verliezen, de weg waarop wij onze gevoelens van wroeging en falen los mogen laten..., omdat Hij onze weg is gegaan en verzoening, vergeving en herstel van onze relatie met God heeft gebracht.

'En zo wil Hij ook nu jullie Voorloper, jullie Aanvoerder, jullie Leidsman zijn', zo vertelt de Hebreeënbriefschrijver aan zijn lezers. In alle smaad en tegenstand die zij op dat moment ervoeren..., 'Houd vol!', zo schrijft de Hebreeënbriefschrijver aan zijn lezers in elk hoofdstuk. Jezus is je voorgegaan! Hij heeft ook de spuug in zijn gezicht gekregen. Ook van Hem werd alles. Ja, Zijn kledingstukken werden hem zelfs ontnomen, terwijl Hij hing dood te gaan. En wat is ook Hij op sommige momenten vreselijk eenzaam geweest... Godverlaten... en toch... toch is Hij de weg gegaan! Houd daarom vol, Hij gaat je voor!

Ik hoop dat u, dat jij hier ook iets in je eigen situatie aan zult hebben. Ik probeer het wat in te vullen:

Misschien triggerden die woorden 'eenzaamheid' en 'Godverlaten' je wel, omdat je je op sommige momenten soms ook zo voelt. Maar misschien dat op dit moment wel heel andere woorden bij u of jou passen in de situatie waarin je je bevindt. Ik weet van sommigen dat zij heel veel zorgen hebben voor de toekomst. De toekomst is echt beangstigend, je moet echt bij de dag proberen te leven, want anders... Ik weet van anderen dat die ontzettend moe zijn. Gewoon op van alle druk die op hun leven ligt. Of juist zoekend: welke kan moet ik nu op in mijn leven? Anderen onder ons genieten juist, want gelukkig niet iedereen is belast, beladen, ontregeld of ontmoedigd. ... Maar neem eens in gedachten: *Jezus, de allerhoogste HEER Die zo diep is afgedaald... en al onze schuld en eigenwijsheid, gepruts en slapheid voor lief nam... en Zich helemaal een met ons maakte... Hij is zo diep gegaan tot op de bodem van ons bestaan... en nu zegt Hij dus tegen je: 'Kom! Volhouden! Volg Mij maar. Ja, vanaf het moment, waar je nu bent, in welke situatie je je ook op dit moment bevindt. Kom! Ik ga voorop. Want ik ken de weg. Ik ben jou voorgegaan van kribbe tot kruis en Ik zal jou nu voorgaan. Langs al de wanden van vragen en schrikbeelden die je tegenkomt... Niet bang zijn, volg Mij. Op die smalle brug, met die gapende diepten links en rechts van je – zal ik nog dieper vallen in mijn leven, zo vraag je je misschien soms af – volg Mij, blijf dicht bij Mij. Door de bergen heen met verantwoordelijkheden, al die dingen die op je afkomen..., blijf naar Mij kijken, naar de Leidsman, laat je niet afleiden of gek maken'*

Houd moed! Jezus gaat je voor! Ook richting het nieuwe jaar, onbekende jaar 2021.

Wat bemoedigend dat wij in het geloof in Jezus zo'n Voorloper, zo'n Leidsman, zo'n Pionier mogen ontvangen, Die onze levensweg door en door kent! Maar ik ben een wat kritisch gelovige...: heeft God dat nu echt nodig gehad om mij bij te staan in mijn zorgen, dat Jezus eerst die weg is gegaan? God kent toch al mijn weg van stap tot stap, zo zingt Psalm 139? Moest Jezus nu echt mens worden om mij echt te kunnen begrijpen, om mij te kunnen helpen? Begrijpt Jezus mij nu beter, nu Hij die weg is gegaan? Is dat niet al te menselijk gedacht, dat Hij eerst iets moest meemaken, om...?

Ik denk dat het is, zoals bij mensen als koning Willem Alexander. Moet hij nu echt die basisschool langs en met docenten gaan praten, om te weten wat er op die werkvloer speelt? Is het nu echt zo nodig dat minister De Jonge met mondkapje en helemaal ingepakt op de verpleegafdeling moet rondlopen? Hij heeft toch legio aan medewerkers die hem dat ook al hadden kunnen vertellen wat er hier speelt? Ja, maar door zelf naar hen toe te gaan, geeft men een signaal: ik *wil* jullie horen. Ik wil jullie zien. Ik wil op jullie betrokken zijn. ... Nu, een groter signaal had God niet kunnen geven in de menswording van Jezus: zo gaat Mij jouw situatie van dit moment blijkbaar aan het hart dat Hij Die bizarre, vernederende, oermenselijke weg is gegaan... dat Hij onze weg is gegaan... en dat Hij ons wil voorgaan. 'Ja, Ik sta altijd al boven je. Ik ben achter je. Ik ben onder je. Maar Ik ga in Mijn Zoon jou ook voor. Laat jouw weg Mijn weg zijn. En Mijn weg, laat dat jouw weg zijn. Zie dit als een extra aansporing om vol te houden. Houd vol, want het is Kerstfeest geweest!'

Ik wil aan het einde van de preek nog even op Psalm 8 terugkomen. Want we zijn wat die mooie psalm over de mens als kroon op de schepping, niet verder gekomen dan dat de mens van zijn voetstuk was gevallen. De beheerder van de schepping, de CEO van heel de kosmos, het beeld van God ligt stuk, nog steeds het beeld van God maar zo gehavend en tragisch.

Nu, Jezus is gekomen om onze weg te gaan... en om ons voor te gaan... en onderweg heeft Hij die brokstukken van dat beeld van God opgeraapt en geheeld... en het beeld weer op zijn voetstuk geplaatst. In Hem en door Hem mogen wij weer mens zijn, werkelijk mens zijn. Mens, zoals God de Schepper ons heeft bedoeld. De angsten waar de Hebreeënbriefschrijver het over heeft, de angst vanwege de vergankelijkheid en de dood noemt de schrijver in het bijzonder in vers 15 - we moeten deze angsten niet gaan maar we mogen onze angsten aan onze Voorganger, Christus, proberen te geven. Met Hem delen, want Hij wilde werkelijk alles met ons delen. En die vergankelijkheid, waar de Hebreeënbriefschrijver het ook over heeft, dat alles hier ophoudt, dat alles eindig is, er mag door Christus opstandingslicht over dit vergankelijke leven stralen. Zelfs de dood heeft Zijn macht voor Hem verloren. We mogen vrij zijn. Vrij van alles wat ons naar beneden trekt. En ook al trekt het ons naar beneden, ons nieuwe mens-zijn is van boven, geschenk van God. Door Christus mogen wij een nieuwe schepping zijn.

Houd daarom moed! Ook al zal alles bij het oude blijven..., ook al zien wij nog geen verbetering in de coronatijd..., ook al dreigt en dringt ons van alles op... Jezus is ons voorgegaan en zal ons voorgaan. Hij is onze Leidsman, Pionier, Aanvoerder, Voorganger. Want daarom is Hij mens geworden. Dieper en duidelijker kon God ons niet laten zien hoe ons leven Hem aan het hart ging.

Namens God mag ik u daarom zeggen:

**Volhouden, want het is Kerstfeest geweest.
Alleen samen kunnen wij deze tijd aan.
#Alleen samen..., met Jezus!**